

Artele Poetice in Poeziile lui Eminescu si Arghezi

Obisnuinta de a alatura cele doua nume ori de cate ori se fac referiri la marii titani ai poeziei romanesti, s-a constituit, poate, ca unul dintre primele argumente in favoarea unei posibile paralele Eminescu-Arghezi.

De la Eminescu, nici un alt scriitor nu s-a bucurat de o apreciere asemanatoare, ca cea alui Arghezi, de o recunoastere unanima, universala a operei sale, incat sa fie considerat "imediat dupa Eminescu", sau "egalul lui Eminescu", sau "noul Luceafar" al poeziei noastre, sau, chiar, un "nou Eminescu", care a transformat prin talent si geniu limba romana, descoperindu-i valente unice, originale, realizand expresivitati artistice dintre cele mai neobisnuite si mai interesante.

Arghezi facea parte, ca generatie, dintre primii cititori ai lui Eminescu si opera acestuia a constituit unul din punctele de trecere prin care creatia argheziana s-a conturat cu o incontestabila valoare.

Intr-un studiu al liricii argheziene nu pot fi ocolite referiri la poezia eminesciana. Pentru ca geniul verbal al lui Eminescu si universul unic arghezian au puncte de inalta sensibilitate si discreta afinitate tocmai prin culmile pe care fiecare, in felul sau, le atinge cu valoare proprie.

Este intr-un fel semnificativ faptul ca atat poezia lui Eminescu, cat si cea a lui Arghezi au aparut intr-un moment in care arta literara nu-si gasea o forma superioara de concretizare poetica.

Arta Poetica reprezinta creatia in care scriitorul isi exprima propriile convingeri despre arta literara sau despre aspectele esentiale ale acesteia: menirea literaturii, rolul scriitorului, cum trebuie a fie opera literara.

-Arta poetica in poeziile eminesciene-

"Criticilor Mei" este adresata celor care nu sunt in stare sa scrie si care indraznesc sa critice operele sale. Poezia are ca tema relatia dintre critici si poeti, si ca subtema destinul poetului si ceea ce inseamna poezia.

Prima strofa exprima cu ajutorul metaforei "flori" poeziile si poetii. Anumiti poeti vor reusi sa-si capete popularitatea si sa se impuna prin operele lor, in timp ce altii vor esua in actul creatiei. Toti incearca sa se impuna "toate bat la poarta vietii", numai ca doar o parte din ei vor reusi, cei ai caror destin este de a fi poeti. Poezia presupune talent si daruire din partea creatorului.

Conditia poetului contemporan in antiteza cu conditia omului de geniu, aratata printr-o atitudine ironica, superficiala, lipsita de valoare.

Eminescu considera ca e preocupat de forma poeziei, incercand sa obtina rima perfecta, uitand ca la baza ar trebui sa stea ideile si mesajul transmis "insirand cuvinte goale". Poetul superficial se afla in antiteza cu omul de geniu, acesta fiind preocupat de lucrarea propriu-zisa.

In strofa a treia este caracterizat omul de geniu, care incearca sa armonizeze ratiunea si sentimentele, trairile sale fiind intense, luand astfel nastere poezia, lucru demonstrate cu ajutorul epitetelor personificatoare "doruri vii si patimi multe".

Rolul poetului in legatura cu acele trairi este de a le transpune in idei si cuvinte, gasind forma perfecta dup ce a facu o selectie a acestora. Pe langa "neinduratii ochi de gheata", el trebuie sa devina propriul critic. Autocritica este necesara la alegerea ideilor potrivite, forma trebuie sa exprime ceva. Autocritica se impune si asupra propriei vietii, reprezentand echilibrul asupra vietii si operei sale. Finalizarea operei, face pe poet sa realizeze valoarea acestuia si-l va determina sa lupte pentru recunoasterea ei. Poetul continua sa caute perfectiunea: "Unde vei gasi cuvantul / Ce exprima adevarul?" omul de geniu simtind ca se indeparteaza de ideal, neputand sa-l atinga.

Ultima strofa se refera la opera criticilor, care este fara valoare, pentru ca apreciaza tocmai scrierile superficiale, care vor disparea in timp.

"Numai Poetul", din punct de vedere al continutului, poezia are doua strofe care corespund doua planuri, aflate in antiteza: planul omului obisnuit, si cel al omului de geniu. Omul obisnuit, este caracterizat prin efemeritate, supus trecerii ireversibile a timpului, avand o viata ciclica. Realizarile acestuia sunt inutile, care nu vor dainui in timp, aflandu-se sub semnul mortii. Motivul "marii infinite" sugereaza viata in care oamenii sunt simplii actori.

Omul de geniu se caracterizeaza prin invingerea timpului, operele sale facandu-l nemuritor si indiferent in raport cu lumea, neadaptabil in societate, cauta absolutul, refugiindu-se in scris, pentru ca astfel el poate fi inteles de cei asemenea lui.

Eminescu afirma ca poezia trebuie citita si inteleasa, adevarat fiind faptul ca poezia nu are sa descifreze, ci din contra, sa incifreze o idĂ©e poetica.

Poezia "Cu gandiri si cu imagini", nu atinge perfectiunea, fiind un esec reflectat si asupra existentei poetului. El este constient de la inceput ca nu va putea atinge absolutul, gandirile sale sugerand fondul si forma in gasirea mesajului potrivit. El nu adreseaza numai cititorului, dar si celorlalti aflati in preajma lui. Metafora "Visul vietii-mi cel chimeric", arata visul acestuia de a deveni cunoscut. El exagereaza forma pentru a impresiona, neglijand fondul.

Planul ideilor poetice est vazut ca foc al creatiei si al pasiunii pentru creatie. Versurile: "Egiptenei piramide / Un mormant de piatr-in munte / Zace-o-ntreaga tara moarta", sugereaza idea de moarte si opera esuata. Atitudinea cititorului este de dezamagire, pentru ca in opinia autorului asteptarile sale vor fi neimplinite, negasind perfectiunea. Autorul isi tradeaza cititorul, inducandu-l in eroare prin forma frumoasa a versurilor. Ultimul vers este o metafora pentru poet, intorcandu-se la sfera funerară, sugerand neputinta poetului de a-si transmite ideile. In concluzie este o poezie pesimista.

Poezia "Cartile" este o oda inchinata literaturii in general, pentru ca din literature s-a format poetul, avand ca modele pe Shaekspeare, Schoppenhauer si divinitatea. Intre poet si Shaekspeare, exista o apropiere spirituala, acesta fiind un prieten bun al sufletului sau. Shaekspeare este comparat cu Dumnezeu prin puterea sa de a crea opere de valoare: "Ca Dumnezeu te-arati in mii de fete / Si-nveti ce-un ev nu poate sa te invete". In opera sa ascunzandu-se o intreaga experienta de viata, sentimental fata de Shaekspeare fiind de multumire, recunostinta si veneratie. Opera lui Shaekspeare este o deschidere a poetului spre lume, dorindu-si ca opera sa sa fie apropiata ca valoare, de cea lui Shaekspeare.

Al doilea model al poetului este Schoppenhauer, fiind singurul mijloc de cunoastere al universului. Divinitatea este o prezenta de care poetul se bucura, simtindu-se inspirat de aceasta prezenta sacra.

Arta Poetica in poeziile Argheziene;

Poezia la Arghezi e insasi viata, e umbra si lumina care catifeleaza natura si da omului senzatia ca traieste cu planeta lui in cerc. In "Frunze Pierdute" sunt aratate sentimentele fata de destin, acestea fiind de melancolie, tristete, pentru ca poetul simte esecul in cautarea perfectiunii. Poezia cuprinde doua planuri cel al eului liric si al adresarii.

Poezia este un monolog interior iar poetul se adreseaza lui insusi.

Sentimentele poetului in momentul creatiei sunt de frica, indoiala pentru ca el nu vrea ca esecul de pana acum sa se continue.

Procesul creator ii da o stare de neliniste gandindu-se ca nu va putea sa-sinduca opera la bun sfarsit. El simte fata de sine o nemultumire, temandu-se ca nu va realiza ce si-a propus. Drumul pe care acesta il are de parcurs pentru a finaliza opera este anevoios si presupune mult efort din partea lui si in loc sa-l linisteasca, il tulbura. Condeii si cerneala reprezinta forma poeziei, iar gandurile reprezinta fondul. Poezia inseamna imbinarea armonioasa intre fond si forma, iar poetul nu stie daca tema poeziei va fi cea mai potrivita si daca va termina ceea ce a inceput. Opera se desprinde de poet, capatand o viata proprie, acesta fiind momentul in care are loc procesul de creatie si opera ajunge sa fie scrisa. Sursa inspiratiei ca si in cazul lui Eminescu, va fi divinitatea. Teama poetului esecul propriei creatii, acesta vazand procesul creatiei ca o transa poetica.

In "Ex Libris" se trateaza tema destinului creator si a operei in raport cu procesul de creatie. In mainile cititorului opera capata noi semnificatii si se imbogateste cu sensuri noi. Folosirea comparatiilor intaresc calitatile operei ea transmitand sensibilitate si emotie estetica, cat si muzicalitate. Temele sugerate pentru opera sunt iubirea si sfera religiosului. Pe langa inspiratie este nevoie si de echilibru in constructia versurilor. Opera este echivalata metaforic cu o "fantoma de reverie", "umbra si aroma" sugerandu-ne varietatea ideilor poetice si faptul ca opera este un produs al imaginatiei scriitorului. Autorul ofera cititorului efortul muncii sale, opera care capata viata prin lectura. Demersul creatorului este asemanat cu cel al divinitatii, necesitand timp si prelucrarea fondului brut. Scriitorul este definit prin metafora "om de sange", sugerand existenta sa concreta, efemera sin u in ultimul rand pasiunea pentru creatie. Autorul se jertfeste pentru opera sa, sacrificial acestuia fiind vazut inutil, gratuit cu toate ca rezultatul operei sale este unul bun, exprimand trairile lui. Aceasta conceptie despre creatie se apropie de cea a lui Lucian Blaga, cunoscuta sub numele de "Luciferica".

In "Epigraf" este vorba despre dialogul dintre creator si opera sa, poezia prezentand planul eului liric si cel al adresarii. Opera se desprinde de creatorul ei si incepe sa aiba o viata proprie. Imaginea operei este prezentata prin comparatiile: "ca pasarile mici de catifea", "ca frunzele aurite", care semnifica sensibilitate si fragilitate. Creatorul se esec; in sufletul lui exista indoiala si teama eului liric. Cititorul este sensibil, retras si se poate apropia de opera prin sentimente de respect si veneratie. Rolul versurilor poetului devine acela de a provoca cititorului la descifrarea mesajului, sfiala si indoiala. Oximoronul "Caci Cel-ce-stie in sa nu cunoaste / Varsa-ntunerice alb cu mana mea" exprima cele mai ascunse sentimente ale poetului care pot fi uneori contradictorii. Poetul este doar un instrument al divinitatii si al inspiratiei, si devine un fel de mesager trairind in transa in timpul creatiei. Poezia este un fel de testament adresat cititorului sau.

"Cuvinte Stricate" are ca tematica estetica uratului, incercand sa-l transforme in frumos. Vina pentru esecul creatiei, este atribuita cuvintelor, prin metafora "cuvinte stricate". In opera sunt folosite cuvinte care sugereaza dificultatile creatoare si neputinta autorului de a-si realiza opera. Cuvintele sunt personificate "betia", reprezentand starea de haos, de confuzie, de inadecvare intre ideea poetica si exprimare. Metafora "mocirle cu stele" exprima degradarea ieilor poetice, in timp ce "martisorul" si "roadele" sugereaza idealul pe care poetul vrea sa-l atinga. Solutia pentru iesirea din impas este una radicala, propunandu-si sa ignore cuvintele sis a nu mai incerce sa le modeleze printr-o atitudine indiferenta. La final este sugerata nemultumirea eului lyric fata de propria neputinta si

dorinta nemarturisita de a-si recapata puterea creatoare.

La Arghezi, nici un mestesug nu este mai frumos si mai bogat, mai dureros si mai gingas totodata ca mestesugul blestemat si fericit al cuvintelor.

Arghezi este omul care a iubit cu patima valoarea reala, adevarul si frumusetea care a detestat cu patima prostia, meschinaria si minciuna. Pe Eminescu l-a cunoscut prin creatia sa, l-a apreciat si l-a recunoscut, l-a venerat si i-a purtat un profound respect al luciditatii, pe Eminescu, Arghezi l-a iubit. Formula Eminescu-Arghezi a devenit in timp obisnuita, proprie, curenta. Iata ca Arghezi facuse sa se presimta peste ani geniul ce ii va incorona creatia, valoarea remarcabila a operei sale.